

Sündmusi

Setomaa turismiettevõtjad ühe katuse alla!

Aasta algul, 10. jaanuaril Värskas toimunud Setomaa turismiettevõtjate ümarlaas otsustati moodustada Setomaa turismiettevõtjaid ühendav katuseorganisatsioon.

Juba kolm aastat on Setomaa turismiarendajad end tutvustanud ühises trükises, esitlenud Setomaa turismi messidel Tallinnas, Tartus, Riias, Helsingis. Korraldatud on ka lühikoolitusi. Kuid seda mitte järjepidevalt.

Kõik osalejad pidasid vajalikuks ühise arendustegevuse ja turunduse eesmärgil ühineda ka

vormiliselt. MTÜ Veekeskuse Arendusselts pakkus välja võimaluse reorganiseerida ning laiendada juba tegutsev, Värskas turismi edendav mittetulundusühing kogu Setomaa turismiettevõtjate arendavaks mittetulundusühinguks, mille nimeks saab tõenäoliselt MTÜ Setomaa Turism.

Miks on see vajalik? Ettepanek ühinemiseks sai tehtud väga paljudele ettevõtjatele, seltsidele ja ka omavalitsustele. Setomaa Valdade Liidu ju-

hatuse esimees Margus Timmo, kes on ise turismiettevõtja ja juhtinud Eesti Maaturismi ühendust kuus aastat, näeb taolises ettevõtjate koostöös suurepäraselt võimalust ettevõtte tulude suurendamiseks ja kulude vähendamiseks. Läbi koostöö suudetakse pakkuda kvaliteetseid teenuseid ja olla konkurentsivõimeliselt turismiturul.

Käsitöölisele, laulukooridele, tantsurühmadele annab selline ühine suurem võimalus teavitada läbi turismiettevõtjate oma tegevusest. Miks mitte muuta oma tegevus ka kaubaks ja müüa maha turistidele.

Turismitegijate ümarlaadadel oleme tõdenud, et teatakse ühe või teise käsitöölise või seltsi olemasolust, kuid mida, kus nad tegutsevad, pole aimu. Omavalitsused võiksid ka osaleda meie kavandatavas töös – tekitab parem võimalus kavandada infrastruktuuride rajamist ja hooldust. Kui rahvas on ra-

hul, siis on mõnus ka juhtidel. Värskas Vallavalitsus ja Setomaa Valdade Liit on sellest saanud aru ja teevad juba pikemat aega koostööd.

MTÜ Setomaa Turism kavandab jätkata tegevust piirkonna tutvustamisel messidel ja levitada teavet Setomaa võimalustest nii Eestis kui ka välismaal.

Vajalik on süstemaatiline koolitus – kuidas ja kus müüa Setomaal osutatavaid teenuseid nii, et see jätkaks raha Setomaale.

MTÜ Veekeskuse Arendusseltsi reorganiseerimine Setomaa Turismiks saab teoks 5. aprillil algusega kell 11.00 Värskas sanatooriumi seminarisaalis.

Võtetakse vastu uus põhikirja.

Vello Saar ja Leo Kütt Värskas Veekeskuse nurgakivi panemas 27. mail 2005.

Ilmar Vananurme foto

Valitakse uued juhid. Lepitakse kokku liikmemaksu suurus ja muud reeglid.

Igaüks, kes tunneb huvi või soovib astuda liikmeks, andku märku: leo@polvamaa.ee või telefoni teel 511 0037.

LEO KÜTT

Maaselnitsa ilo, kokkosaamisõ´ Talinah

Keväjakuu viiendäl pääväl oll Talinah Salmõ Kultuurikeskusõh maaselnitsa (maslenitsa) ilo-pido.

Ammu jo küsti mi käest,

kuna mi jäl midägi kõrralda, õt tahas veiga jo kokko saia.

Sjoo-voori tahtsõ tetä veitkene tõistmuudu.

Umma kavva võti õgast ha-

rost erinevit laulõ: alostusõst maaselnitsa laul, sis muistsõ viiega sõalaul, Truba küläst peri laul, ja tõisi, midä olõ-i ammu laulnu. Mi´ka laul edimäist vuuri iist nuur illos tsura Lennart Lennuk – vot kellel om hüä helü, ka timä sõsar Helen laul mi´ka ütõh koorih.

Vahepääl anni lauluotsa avvulisõõ Anne Sepamäele, kes laul ilosidõ-halõhidõ sõnnoga Setomaast.

Külälisõst oll meil arhailisõ meestelaulu asjatundja Lauri Öunapuu, kiä mänge kattõ kannõlt, ütõ päält ka seto kargust. Timä kõnõli veidokõsõ ka kandlist.

Kava lõpõtõmi kergotamisõga ja kutsi külälisi hernesuppi süümä.

Kohal oll viil Arvi Matvei,

Meestelaulu asjatundja Lauri Öunapuu maslenitsa-peol kannelt mängimas.

kiä tutvust "Setomaa" ajalehte ja kõnõli Setomaast.

Kargusõst tõmmas Ahosõ Volli, vahepääl ka Ilme ja Valli.

Olõ mitu vuuri mõtõlnu, õt kas piasis olõma Talinah uma setodõ peris kokko-käumisõ koht(seto maja jne.), kohe saasi tulla õga seto, ka nu´ kiä laula-i kooridõh? Toda uutva vei-

Lembit Lennuki foto
ga seto, kiä omma ammu umast kodokandist kavvõndõh, vai saai minkal moel sinnä minnä.

A siih piias appi tulõma targõmba inemisõ, kinkõ sõna mass korgõmbitõh organitõh.

Ilosat keväjät!

ILME HAAVALO,

Seto lauluseltsi

Siidisõsarõ iistvidäjä

Ilme Haavalo: „Umma kavva võti õgast harost erinevit laulõ: alostusõst maaselnitsa laulu, sis muistsõ viiega sõalaul, Truba küläst peri laul...“

Maslenitsa-leelotamine Tallinnas.

Lembit Lennuki foto

Mulgiseminarist

Mulgimaa Elu Edendamise Keskus ja Mulgi Kultuuri Instituut korraldasid 24. märtsil Karksi-Nuia Kultuurikeskuses Ajaloolise Mulgimaa kvaliteetseminari, kust võttis osa arvamusiidreid, teadlasi, poliitikuid, Viljandi maakonna omavalitsusjuhte. Seminari eesmärgiks oli arutada Mulgimaa määramist, võimalikku omavalitsuste liitumist ühtseks Mulgimaaks, Mulgimaa sümbolika loomist, Mulgimaa piiride tähistamist.

Seminarist võtsid osa Aare Hörn ja Kaja Tullus Setomaa Valdade Liidust. Aare Hörn oli palutud kõnelema teemal „Mida on õppida Mulgimaal Setomaa kogemustest oma elu korraldamisel“.

Aare Hörn ütles „Setomaale“, et põhiliseks arutelu teemaks kujunes põlise, ajaloolise Mulgimaa –Tarvastu, Paistu, Halliste, Karksi, Abja-Paluoja, Helme, Tõrva, Hummuli võimalik liitumine üheks omavalitsuseks ajavahemikul 2010-2016.

Arutelul jaguneti kahte rühma – ühed, kes mõtet pooldas-

id ning teised, kelle arvates tuleb enne saavutada Mulgimaa eneseteadvuse tugev tõus. Jõuti järeldusele „et vajalik on tihedam koostöö terve Mulgimaa vahel kõigis valdkondades ja selles osas on Setomaa näitelt võimalik õppida, kuidas ühendada valdade huvid ja jõud keele ja kultuuri ning majanduskoostöö arendamise huvides. Mulgimaa hõlmab 9 ajaloolist kihelkonda ja 5 tänapäevast valda.“

Mulgimaa omavalitsused otsustasid tulla Setomaad ning seto kogemusi oma silmaga kaema 27. - 28. aprillil.

Mulgimaa Elu Edendamise Keskus (MEEK) loodi 2005. aasta märtsis. Soovitakse edendada Mulgimaal turismi väljaarendamist, kaitseda ning arendada puhast elukeskkonda, samuti Mulgimaa pärimuskultuuri.

Mulgimaa kohta on võimalik lugeda internetist aadressidel www.mulgimaa.ee ja www.mulgikultuur.ee

„Setomaa“

Pärandtoidu infopäev Meremäe vallas

25. märtsil toimus Meremäe vallas Setomaa Turismitalos pärandtoidu infopäev. Infopäeva peaesinejaks oli Hannu Lappalainen Soome Vaara-Karjala LEADER-programmi piirkonnast, korraldajaks vahendajaks Setomaa Valdade Liit.

Infopäevast võttis osa 20 seto rahvussõõgiga tegelejat. Esindatud olid pea kõik Setomaa vallad. Külalisena oli kohale tulnud Piret Öunapuu Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojast.

Hannu Lappalainen Hotellist Ilomantsi tutvustaskarjalasterahvussõõgi koostöövõrgustiku toimimist. Ettekanne oli asjatundlik, esitatud humoorikas võtmes. Kaasettekanne oli Ülle Kruudalt Tartu Kutsehariduskeskusest. Ülle Kruuda ärgitas rahvussõõgis rohkem puuvilju-juurvilju ja marju ning pähkleid kasutama ning pakkus selleks välja erinevaid võimalusi.

Karjalased tutvustasid ka Ilomantsi valla üht suuremat talvesündmust – juba 30 aastat toi-

munud suusamaratoni Pogostan Hiihtot. Sündmus toob kahe päeva jooksul piirkonna ettevõtte sisse kokku 900 000 eurot. Osavõtjate arv on algusaastate 400-st tõusnud tänaseks 3000-ni.

Ka selle sündmuse korraldamisel toimib piirkonna koostöövõrgustik ning töö toimub aastaringelt.

Palju eelvust tekitas karjalaste ja Ülle Kruuda korraldatud grupitööteema: rahvussõõgi tutvustamisele pühendatud kahepäevane reis Setomaal. Grupitöök moodustatud neli rühma kat- sid marsruutidega enam-vähem ühtlaselt kogu Setomaa. Otsustati, et seto rahvussõõgi alane koostöövõrgustik on tar-

RIEKA HÖRN, projektis osaleja, üks infopäeva korraldajatest